RAPORT
ASUPRA PROIECTULUI DE CONSTITUȚIE A REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

Prezentat în fața Marii Adunări Naționale.
23 Septembrie 1952

Tovarăși,

Comisia Constituțională, aleasă de Marea Adunare Națională în sesiunea din luna Martie 1952, și-a îndeplinit însărcinarea primită, elaborând proiectul noii Constituții a Republicii Populare Române.

Timp de aproape două luni de zile textul proiectului a fost supus unei desbateri publice, a cărei amploare, fără precedent în țara noastră, a transformat-o într'un adevărat referendum popular. In grupe sindicale, în cercuri ale Frontului Democrației Populare, la punctele de agitație au participat la desbaterea proiectului de Constituție peste 10 milioane de cetățeni. S'au făcut 18.836 de propuneri și amendamente la textul proiectului. *(Aplauze.)*

Larga participare a masselor la discutarea proiectului de Constituție, puternicul avânt politic și succesele în munca pașnică constructivă determinate de desbaterea proiectului de Constituție de către întregul popor exprimă vitalitatea regimului de stat democrat-popular, legăturile sale trainice cu massele, adâncul său democratism, precum și hotărîrea nestrămutată a poporului român de a îndeplini cu succes sarcinile primului plan cincinal, de a întări statul democrat-popular, de a construi orânduirea socialistă în Republica Populară Română. *(Aplauze puternice.)*

Poporul muncitor, adevăratul și realul stăpân al țării, a văzut în proiectul de Constituție tabloul vieții sale noi, al cuceririlor sale istorice, al celor mai înalte năzuinți ale sale. Pe drept cuvânt el a numit noua Constituție, Constituția construirii socialismului și a făuririi fericirii și bunei stări a celor ce muncesc. *(Aplauze puternice.)*

I

Tovarăși,

Proiectul noii Constituții se deosebește fundamental de constituția regimului burghezo-moșieresc.

Constituția din 1923 a servit ca sprijin sângeroasei dictaturi a capitaliștilor și moșierilor, exercitată prin dinastia de Hohenzollern și cele două partide „istorice" care se succedau la guvern. Este caracteristic pentru vechea viață politică din România faptul că așa zisa „opoziție" burghezo-moșierească a declarat această constituție nulă, ca fiind opera guvernului liberal, care (citez din declarația „opoziției" în Adunarea Constituantă):

„A jefuit o treime a cetățenilor de drepturile lor de alegători, a suprimat dreptul de candidatură, oprind dela alegeri chiar cetățenii aleși în două legislaturi. Fărădelegile, fraudele, abuzurile, corupția și întregul arsenal al imoralității publice au dat îmbelșugat prilej ca voința alegătorilor să fie falsificată, suveranitatea națională călcată în picioare, demnitatea umană înjosită până la cea din urmă treaptă și drepturile cetățenești crunt batjocorite".

Aceasta n'a împiedicat însă partidul național-țărănesc, care în mod demagogic a declarat constituția din 1923 nulă atunci când era în opoziție, s'o considere perfect valabilă când a preluat puterea prin exact aceleași mijloace și metode. Explicația stă în faptul că, pe deasupra ciocnirilor pentru „ciolanul guvernamental", care caracterizau lupta dintre cele două partide „istorice", ambele reprezentau cu fidelitate interesele moșierilor și capitaliștilor, care erau exprimate în constituția din 1923.

Caracterizând constituţiile burgheze, tovarăşul Stalin arată că baza lor o formează principiile capitalismului, temeliile lui principale, proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie, exploatarea omului de către om şi existenţa exploatatorilor şi exploataţilor, nesiguranţa zilei de mâine pentru majoritatea muncitoare la un pol al societăţii, şi luxul minorităţii care nu munceşte, dar care are ziua de mâine asigurată, la celălalt pol. Caracterizarea stalinistă este pe de-a'ntregul valabilă pentru constituţia din 1923.

Pentru a camufla temeliile sale principale, constituţia din 1923 era străbătută dela un capăt la altul de cea mai cinică făţărnicie burgheză. „Nu se admite în stat nicio deosebire de naştere sau de clase sociale" — glăsuia articolul 8, iar articolul 21 spunea : „toţi factorii producţiei se bucură de egală ocrotire".

Despre ce fel de „egală ocrotire" putea fi vorba când aceeaşi constituţie, prin articolul 17, garanta proprietatea capitaliştilor asupra fabricilor şi uzinelor în care erau exploataţi sângeros sute de mii de muncitori, sau proprietatea moşierească, pe ale cărei întinderi erau jefuiţi de rodul muncii lor, spoliaţi şi batjocoriţi milioane de ţărani şi argaţi ? Despre ce fel de „egalitate" poate fi vorba în general între moşieri şi ţărani, între fabricanţi şi muncitori ? Nici măcar autorii constituţiei din 1923, care au proclamat că „nu se admite în stat nicio deosebire de naştere sau de clase sociale", n'ar putea să ne explice ce fel de egalitate este între fabricanţii sau moşierii care se lăfăiau în palate şi conace luxoase, şi muncitorii sau ţăranii care trăiau în cea mai neagră mizerie.

Cum „îi ocrotea" constituţia burghezo-moşierească pe muncitori o demonstrează represiunile sângeroase prin care erau înnăbuşite cele mai elementare revendicări politice şi economice muncitoreşti. Cât priveşte ţărănimea, trebue reamintit că burghezia şi moşierimea au făcut şcoala „ocrotirii" ei încă în 1907, când au tras cu tunurile în ţăranii care cereau pământul pe care-l munceau şi la care aveau dreptul.

Rai pentru moșieri și capitaliști — iad pentru muncitori și țărani, așa arăta „egalitatea" socială în timpul regimului burghezo-moșieresc.

Capitolul privitor la drepturi și libertăți din constituția din 1923 este tipic pentru concepția burgheză asupra libertății. In articolul 21 se pomenea, de pildă, de „libertatea muncii". Dar ce înseamnă o asemenea „libertate" când toate fabricile și uzinele aparțineau capitaliștilor, care sileau pe muncitor, pentru a nu muri de foame, să-și vândă forța de muncă și să poarte jugul exploatării ! Sclavie salariată — cum pe drept cuvânt a numit Marx munca în societatea capitalistă.

„Libertatea presei", „libertatea conștiinței", „libertatea de asociație", proclamate în constituția din 1923, erau răpite cu desăvârșire masselor muncitoare. Ele funcționau doar pentru uzul exploatatorilor. Dar nici chiar această constituție cu „drepturile" și „libertățile" ei ciuntite sau fictive nu era pentru regimul burghezo-moșieresc un instrument destul de eficace pentru exercitarea sângeroasei sale dictaturi antipopulare. O mare parte din timp guvernele burghezo-moșierești au ținut poporul sub teroarea stării de asediu, a legilor excepționale. Teroarea se înăsprea pe măsură ce creștea valul rezistenței poporului, în frunte cu clasa muncitoare condusă de partidul comunist, împotriva fascizării țării și a pregătirilor războiului antisovietic.

Constituția din 1923 era îmbibată de ideologia naționalismului claselor exploatatoare. Ea nu cuprindea nici măcar de formă vreo prevedere cu privire la egalitatea în drepturi a minorităților naționale. Sub semnul constituției din 1923 burghezia română a supus unei duble oprimări massele muncitoare de altă naționalitate, a organizat și patronat sălbatice pogromuri cu caracter rasist, a pricinuit suferințe grele minorităților naționale.

Constituția din 1923 era expresia caracterului antinațional al regimului burghezo-moșieresc, a politicii de înfeudare a țării față de puterile imperialiste occidentale, de scoatere la mezat la tejgheaua capitalului internațional a independenței și suverani-

tăţii de stat a României. Peste 95% din industria petroliferă, 95% din industria de gaze şi electricitate, 74% din metalurgie, 94% din industria zahărului erau deţinute de capitalul străin. Muncitorii, ţăranii şi intelectualii români erau condamnaţi să muncească nu numai pentru a asigura profituri fabuloase capitaliştilor români, ci şi pentru huzurul milionarilor dela Washington, Londra, Paris, Berlin.

In 1938, dictatura regală carlistă a decretat o constituţie nouă — constituţie de tip fascist. Sub semnul acestei constituţii, poporul român a fost târît de clica fascistă-antonesciană, sprijinită de partidele burghezo-moşiereşti, în criminalul război antisovietic şi adus la un pas de prăpastie. Numai înaintarea vertiginoasă a Armatei Sovietice eliberatoare şi doborîrea dictaturii fasciste de către forţele populare conduse de partidul comunist au salvat poporul român dela un adevărat dezastru naţional.

II

Tovarăşi,

Eliberând România, Armata Sovietică a dărâmat zidurile închisorii în care regimul burghezo-moşieresc şi imperialismul străin ţineau înlănţuit poporul român. *(Aplauze puternice.)*

Partidul nostru, organizând alianţa dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare, a doborît puterea capitaliştilor şi moşierilor, a instaurat regimul de democraţie populară şi a trecut la construirea socialismului. *(Aplauze puternice.)*

Constituţia din 1948, făurită în primele luni după proclamarea Republicii Populare Române, corespundea unei etape în care procesul revoluţionar de transformare a ţării noastre se afla abia în germene sau într'un stadiu iniţial. Cea mai mare parte din industrie se afla în mâinile capitaliştilor. Greutatea specifică a industriei de stat reprezenta 20% în siderurgie şi 30% în metalurgie. Sectorul socialist în agricultură era aproape inexistent.

Gospodăriile agricole de stat și S.M.T.-urile erau puține la număr și nu aveau o greutate specifică prea mare în economie. In comerț capitalul particular era predominant.

In cei patru ani care au trecut de atunci au avut loc schimbări radicale în viața economică, politică și socială a țării. In urma naționalizării, uzinele și fabricile, băncile și transporturile etc. au fost smulse din mâinile capitaliștilor și transformate în proprietate socialistă de stat. In cei patru ani dela naționalizare, industria socialistă aproape și-a triplat producția ; ea reprezintă 96,5% din întreaga industrie a țării. Partidul nostru s'a călăuzit de învățătura stalinistă că nu orice desvoltare a industriei înseamnă industrializare socialistă. Centrul industrializării, baza ei, este desvoltarea industriei grele, îndeosebi desvoltarea producției mijloacelor de producție, desvoltarea unei industrii proprii de mașini.

Sub capitalism, împiedicarea desvoltării industriei mijloacelor de producție era o parte a politicii regimului burghezo-moșieresc de înfeudare a țării la carul capitalismului internațional. Comentând tratatul economic încheiat cu Germania hitleristă în 1939, tratat tipic colonialist, care limita desvoltarea industriei române la ramurile : petrol, mine, lemn și prelucrarea produselor agricole, economistul burghez Virgil Madgearu scria : „Dacă evoluția industrializării va merge pe această cale normală, nu se poate ivi niciun conflict de interese între economia românească și economiile naționale din marile state industrializate". Burgheziei române îi erau mai scumpe interesele trusturilor străine decât cele ale poporului și ale țării. „Cale normală" însemna pentru România a continua să fie hinterland agrar al puterilor occidentale și un furnizor de materii prime.

Răsturnând puterea capitalisto-moșierească și înfrângând sabotajul capitaliștilor, clasa muncitoare din R.P.R., condusă de partidul ei marxist-leninist, a desvoltat într'un ritm puternic industria mijloacelor de producție, care a atins la sfârșitul anului 1951 un procent de 54,4% din totalul valorii producției indus-

triale. Nivelul general al producției industriale a depășit cu mult cel mai înalt nivel atins sub capitalism. La sfârșitul anului 1951, industria metalurgică a atins 260,3% față de producția din 1938, industria chimică (fără chimico-farmaceutică) 244,8% față de 1938.

Reorganizarea pe baze noi, socialiste, a vechilor întreprinderi, utilarea lor cu tehnica modernă, asigurarea lor cu energie electrică, crearea unor ramuri industriale noi (industria de tractoare, industria de utilaj petrolifer și minier, de utilaj pentru industria ușoară, industria electrotehnică etc.), producerea în țară a unor mașini și agregate complexe, pentru care România a fost zeci de ani tributară imperialiștilor, marchează creșterea calitativă a industriei noastre socialiste.

Aceste succese în opera de construire a socialismului ar fi de neconceput fără marele și permanentul ajutor al Uniunii Sovietice. *(Aplauze furtunoase și îndelung repetate.)* Una din caracteristicile acestui ajutor constă în faptul că el are ca obiect întărirea și desvoltarea economiei naționale, în primul rând prin desvoltarea industriei socialiste și prin crearea bazei materiale tehnice a socialismului în țara noastră.

In agricultură, sectorul socialist se află în desvoltare. Se întăresc gospodăriile agricole de stat, crește numărul S.M.T.-urilor. In numeroase sate s'au format aproape 1.500 de gospodării agricole colective și peste 1.100 de întovărășiri agricole. Comerțul socialist a crescut deasemenea, reprezentând 76%.

Proprietatea socialistă asupra principalelor întreprinderi industriale, asupra transporturilor, băncilor, pădurilor, bogățiilor subsolului etc. a devenit baza de neclintit a statului nostru de democrație populară.

Orânduirea democrat-populară, datorită făuririi unui puternic sector socialist în economie, datorită conducerii planificate a economiei și relațiilor strânse cu economia socialistă a marii Uniuni Sovietice, cu marea Chină, cu țările de democrație populară, cu Republica Democrată Germană, a lichidat crizele, șomajul și

anarhia în producție și asigură mersul ascendent al economiei. Aceasta se explică prin faptul că legile economice ale capitalismului își pierd puterea în sectorul socialist al economiei naționale și în locul lor apar, pe baza lichidării contradicției dintre relațiile de producție și caracterul forțelor de producție, legi proprii economiei socialiste.

Schimbări însemnate au avut loc și în structura de clasă a societății noastre. Clasa moșierilor, precum se știe, a fost lichidată ca urmare a reformei agrare. Aceeași soartă a împărtășit-o clasa capitaliștilor din industrie, ca urmare a naționalizării. Sectorul capitalist cuprinde în prezent gospodăriile chiaburești, întreprinderile comerciale particulare, micile întreprinderi industriale nenaționalizate.

Crearea unei puternice industrii socialiste, lichidarea exploatării omului de către om în sectorul socialist al economiei au dus la schimbări calitative în rândurile oamenilor muncii. Proletariatul, în trecut clasă exploatată de capitaliști, a devenit clasa dominantă în stat, care nu mai este lipsită de unelte și mijloace de producție, ci, dimpotrivă, le stăpânește laolaltă cu întreg poporul muncitor. Clasa muncitoare a demonstrat în mod indiscutabil că este în stare să conducă economia și statul mai bine decât burghezia și să creeze un mod de producție superior celui capitalist. *(Aplauze puternice.)*

Și în sânul țărănimii au loc schimbări de structură. Peste 120.000 de familii de țărani muncitori au trecut la regimul de viață colectivă, unindu-și gospodăriile individuale în gospodării agricole colective. Deși încă puține la număr, gospodăriile agricole colective și-au demonstrat superioritatea asupra gospodăriilor individuale, îndemnând prin pilda lor masse tot mai largi ale țărănimii să treacă la agricultura socialistă. Marea majoritate a țărănimii formează o clasă de mici proprietari, care își bazează existența pe mica producție de mărfuri.

Rândurile intelectualilor se lărgesc cu noua intelectualitate — intelectualii din rândurile clasei muncitoare și țărănimii mun-

citoare. In sânul vechii intelectualităţi tot mai mare este numărul celor care-şi consacră efortul creator cauzei poporului muncitor.

Din 1948 şi până astăzi au avut loc schimbări însemnate şi în domeniul construcţiei de stat. Alegerea Sfaturilor Populare, organe locale ale puterii, care întruchipează un principiu de bază al democraţiei socialiste — atragerea masselor la conducerea treburilor obşteşti — a marcat o etapă principală pe drumul construirii statului democrat-popular. A fost construită armata populară şi celelalte verigi ale noului aparat de stat, a fost creată o legislaţie pusă în slujba poporului muncitor.

Toate aceste schimbări economice şi politice au consolidat poziţiile clasei muncitoare şi alianţa dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare — baza puterii populare.

Sarcina principală care stătea în faţa Comisiei Constituţionale era de a elabora un proiect de Constituţie care să oglindească în mod just particularităţile economice şi politice ale perioadei actuale de desvoltare a R.P.R. Tovarăşul Stalin ne învaţă că, spre deosebire de program, care vorbeşte despre ceeace nu există încă şi trebue să fie abia dobândit şi cucerit în viitor, constituţia, dimpotrivă, trebue să vorbească despre ceeace există deja, despre ceeace este deja obţinut şi cucerit azi, în prezent. Călăuzindu-se de această indicaţie stalinistă, proiectul noii Constituţii reprezintă bilanţul drumului străbătut, bilanţul cuceririlor istorice dobândite de poporul muncitor pe calea construirii socialismului.

Este un fapt istoric că orânduirea democrat-populară s'a consolidat definitiv. Este firesc deci ca acest fapt să fie oglindit în noua Constituţie.

Tot atât de netăgăduit este existenţa formaţiunii socialiste, rolul ei conducător în economia naţională a Republicii. Şi acest fapt îşi găseşte locul în noua Constituţie.

In acelaş timp, trebue ţinut seama de faptul că socialismul nu a izbândit încă deplin, că ne aflăm în perioada de trecere dela capitalism la socialism. Caracterul perioadei actuale îşi găseşte

expresia în numeroase articole ale proiectului noii Constituții, ca, de pildă, în definirea orânduirii sociale, a funcțiilor statului, a drepturilor și libertăților cetățenilor.

Proiectul noii Constituții stabilește existența a trei formațiuni social-economice : formațiunea socialistă, mica producție de mărfuri și formațiunea particular-capitalistă.

Formațiunea socialistă, care are fie forma proprietății de stat, fie forma proprietății cooperatist-colectiviste, este pârghia principală pe care se sprijină statul democrat-popular în îndrumarea întregii economii spre socialism. Aplicând planificarea directă în cadrul formațiunii socialiste, statul exercită față de mica producție de mărfuri un rol regulator și de îndrumare în scopul îmbinării intereselor statului cu cele ale țărănimii mici și mijlocii.

Formațiunea micii producții de mărfuri cuprinde alături de meseriași milioanele de gospodării țărănești mici și mijlocii — țărănimea muncitoare —, care constitue principalul aliat al clasei muncitoare, principala bază de aprovizionare cu produse agricole a industriei și a masselor muncitoare dela orașe. Deaceea statul sprijină pe țăranii cu gospodării mici și mijlocii cu scopul de a-i feri de exploatarea capitalistă, de a spori producția realizată de ei și a ridica bunăstarea lor.

Noi avem încă de-a-face cu o serioasă rămânere în urmă a agriculturii față de industrie, ceeace creează mari greutăți operei de construcție socialistă. Aceasta se datorește faptului că agricultura noastră este dominată de mica gospodărie țărănească, care dă o mică cantitate de cereale-marfă și care generează capitalism spontan și în proporție de massă.

Marxism-leninismul ne învață că pentru țărănimea muncitoare nu există altă cale de a scăpa de exploatare, de nevoi și lipsuri, decât unirea micilor gospodării în gospodăria agricolă colectivă. Singura metodă pentru antrenarea gospodăriilor mici și mijlocii pe făgașul socialismului este convingerea. Marxism-leninismul condamnă orice încercare de folosire a violenței față de

mica producție de mărfuri. Desfășurând o mai largă muncă de convingere a țărănimii muncitoare cu privire la superioritatea agriculturii socialiste, vom întări curentul creat pentru gospodăria colectivă.

Așa cum a precizat partidul nostru încă la Plenara C.C. al P.M.R. din Martie 1949, „alcătuirea gospodăriei agricole colective va avea loc nu pe baza ruinării și distrugerii gospodăriilor mici și foarte mici, nu pe calea luptei cu ele, ci pe calea ridicării lor economice, a ridicării lor la un nivel mai înalt al tehnicii, culturii și organizării lor". Aplicării acestei politici îi datorează țăranii muncitori ridicarea simțitoare a nivelului lor de trai și de cultură.

Marele Lenin a spus că nu se poate construi socialismul fără un spate trainic al frontului, iar spatele frontului îl constitue milioanele de gospodării țărănești. Vorbind despre noua politică economică, Lenin arăta necesitatea *„de a ne alia cu massa țărănească, cu țărănimea muncitoare de rând"* și de a merge astfel înainte, mai încet decât am dori, dar așa încât întreaga massă să meargă cu noi. *„Atunci* — spune Lenin — *și înaintarea va deveni la momentul potrivit atât de rapidă, cum nici nu putem visa în momentul de față"*.

Proiectul de Constituție constată existența în economia națională a formațiunii particular-capitaliste, bazată pe exploatarea muncii salariate. Definirea acestei formațiuni are o mare însemnătate, deoarece ea indică în termeni conciși cauza fundamentală a unora din greutățile pe care le întâmpinăm în calea spre socialism, sporind vigilența oamenilor muncii și îndemnându-i la noi eforturi pentru consolidarea și desvoltarea formațiunii socialiste. In etapa actuală, politica statului față de elementele capitaliste este o politică de îngrădire și eliminare.

Perioada de trecere dela capitalism la socialism este perioada unei ascuțite lupte de clasă, deoarece fiecărei formațiuni îi corespunde o anumită clasă. Trecerea dela mai multe formațiuni social-economice la dominația completă a formațiunii so-

cialiste se desfășoară în condițiile înverșunatei împotriviri a elementelor exploatatoare.

Proiectul de Constituție indică țelul nostru final, precizând că politica statului de democrație populară este îndreptată spre lichidarea exploatării omului de către om și construirea socialismului. Aceasta exprimă mersul nostru neabătut spre victorie, hotărîrea oamenilor muncii din Patria noastră de a duce cu fermitate până la capăt opera de construire a noii orânduiri sociale — orânduirea socialistă.

Tovarăși,

In țara noastră a fost instaurată adevărata democrație, democrația în folosul celor mulți, a fost lichidat șomajul, a crescut bunăstarea și nivelul cultural al poporului, au fost asigurate oamenilor muncii drepturile și libertățile pentru care au luptat și și-au vărsat sângele cei mai buni fii ai poporului.

Toate acestea au la bază faptul că în Republica Populară Română puterea aparține oamenilor muncii dela orașe și sate. Marele Lenin socotea chestiunea puterii drept chestiunea fundamentală. In mâinile cărei clase se află puterea — iată ceeace hotărăște caracterul formal sau real al drepturilor și libertăților democratice înscrise într'o constituție. Poate să proclame orice constituție burgheză „libertatea individuală", „libertatea presei" sau „dreptul la libertatea gândirii" — atâta timp cât la putere se află reprezentanți ai monopolurilor capitaliste, aceste drepturi constitue cea mai sinistră farsă. Cea mai bună dovadă o constitue faptul că imensa majoritate a cetățenilor americani nu numai că nu vorbesc despre constituția lor cu un sentiment de mândrie, dar chiar se tem să pomenească despre ea, despre „drepturile" și „libertățile" înscrise în ea. Statele Unite ale Americii au devenit un stat polițist, o țară în care legi fasciste ca legea

Taft-Hartley sau Smith înnăbuşă orice activitate obştească, o ţară a teroarei gestapiste şi a linşajului.

Numai acolo unde puterea se află în mâinile clasei muncitoare, clasa care eliberându-se pe sine eliberează întreaga societate, pot exista drepturi şi libertăţi efective pentru popor. Regimul de stat al Republicii noastre, regimul democraţiei populare, reprezintă puterea oamenilor muncii dela oraşe şi sate, puterea clasei muncitoare aliate cu ţărănimea muncitoare, cu alte cuvinte puterea majorităţii covârşitoare a populaţiei ţării, îndreptată împotriva unei minorităţi de exploatatori şi asupritori.

Democratismul regimului de stat democrat-popular rezultă din următoarele fapte : la noi nu mai există capitalişti, care să stăpânească fabricile şi uzinele silind pe muncitori să-şi vândă pe preţ de nimic puterea de muncă, ci toate fabricile şi uzinele, bogăţiile subsolului, băncile şi minele sunt proprietate de stat, bunuri ale întregului popor muncitor ; la noi puterea de stat nu se află în mâinile câtorva familii de milionari, care au în mână aparatul de stat cu guvern cu tot, ci în mâinile oamenilor muncii dela oraşe şi sate, care o exercită prin Marea Adunare Naţională şi prin Sfaturile Populare *(aplauze)*; la noi nu există prigoană şi teroare rasistă împotriva cetăţenilor altor naţionalităţi sau rase, care să trăiască cu groază că pot fi oricând arestaţi şi linşaţi, ci există deplină egalitate de drepturi pentru minorităţile naţionale şi pedeapsă aspră pentru orice fel de manifestare de şovinism, ură de rasă sau ură naţională *(aplauze)* ; la noi drepturile şi libertăţile sunt *nu* pentru minoritatea infimă a exploatatorilor, ci pentru majoritatea covârşitoare a populaţiei, pentru cei ce muncesc la oraşe şi sate. *(Aplauze entuziaste.)*

Aceasta înseamnă democratism real, democratism socialist. Expresia consecventă până la capăt a democratismului socialist este democraţia sovietică, cea mai înaltă formă a democraţiei, democraţia întregului popor. *(Aplauze furtunoase.)* Democraţia sovietică socialistă, ale cărei mărete principii sunt consacrate în

Constituţia Stalinistă, constitue înaltul model al democraţiei noastre populare.

Dintre toate libertăţile democratice, libertatea cea mai de preţ pentru oamenii muncii este eliberarea de sub jugul exploatării. Ea stă la temelia tuturor celorlalte libertăţi, deoarece numai omul eliberat de sub jugul capitalismului „îşi va putea îndrepta spinarea, va putea ridica fruntea, se va putea simţi om. Pentru întâia oară după secole de muncă pentru alţii, de muncă de rob în folosul exploatatorilor, se iveşte posibilitatea unei *munci a omului pentru el însuşi,* a unei munci care să se bizue pe toate cuceririle tehnicii şi ale culturii moderne" (V. I. Lenin).

Eliberarea masselor muncitoare din ţara noastră de sub jugul exploatării burghezo-moşiereşti a dat muncii un nou conţinut. Regimul democrat-popular priveşte munca drept factorul de bază al orânduirii sociale. Socialismul şi munca sunt de nedespărţit. In Republica Populară Română munca a devenit o chestiune de onoare. Aceasta produce o adâncă schimbare în conştiinţa clasei muncitoare, în atitudinea ei faţă de muncă. Ea îşi găseşte expresia în forţa creatoare a masselor, în uriaşul avânt al întrecerii socialiste, în desvoltarea mişcării stahanoviste, în desfăşurarea largă a iniţiativelor şi a talentelor organizatorice ale masselor, înnăbuşite în trecut de capitalism.

Dreptul la muncă, dreptul la odihnă, dreptul la asigurarea materială la bătrâneţe, dreptul la învăţătură au devenit realităţi de zi cu zi în ţara noastră. Oamenii muncii au găsit în proiectul de Constituţie un adevărat tablou al vieţii lor noi, a ceeace cu adevărat a pătruns adânc în viaţa lor. Acelaş lucru trebue spus despre asemenea drepturi şi libertăţi ca egalitatea în drepturi a femeii cu bărbatul, libertatea de conştiinţă, libertatea cuvântului, libertatea presei, libertatea de organizare etc., care sunt înscrise la loc de cinste în proiectul de Constituţie.

Tovarăşul Stalin a subliniat că Constituţia sovietică nu se mărgineşte la a fixa drepturile formale ale cetăţenilor, ci strămută centrul de greutate pe garantarea acestor drepturi. Această

particularitate a Constituţiei Staliniste a devenit una din trăsăturile de bază ale democraţiei socialiste sovietice — măreţul model al democraţiilor populare. Garantarea drepturilor şi libertăţilor, asigurarea condiţiilor materiale pentru exercitarea lor efectivă este una din caracteristicile de bază ale noii noastre Constituţii. Este ştiut, de pildă, că în Constituţia din 1948 noi nu am înscris asigurarea unor asemenea drepturi cum este dreptul la muncă, deoarece atunci nu existau garanţiile materiale necesare. Asigurarea dreptului la muncă a devenit posibilă abia acum prin existenţa şi desvoltarea formaţiunii socialiste a economiei naţionale, prin creşterea neîntreruptă şi sistematică a forţelor de producţie, prin înlăturarea posibilităţii crizelor economice şi prin lichidarea şomajului.

Proiectul de Constituţie are prevederi însemnate şi în ce priveşte problema naţională. Statul democrat-popular a lichidat cu mână fermă regimul de sălbatică asuprire naţională aplicat minorităţilor sub capitalism, a acordat drepturi egale minorităţilor naţionale şi a creat cele mai favorabile condiţii pentru desvoltarea multilaterală a naţionalităţilor din România. *(Aplauze.)*

Succesele dobândite pe acest tărâm, relaţiile frăţeşti statornicite între poporul român şi minorităţile naţionale au confirmat justeţea liniei partidului în problema naţională, bazată pe aplicarea justă şi consecventă a învăţăturii staliniste.

Proiectul de Constituţie ridică pe o treaptă mai înaltă rezolvarea democratică a problemei naţionale în România, prevăzând crearea Regiunii Autonome Maghiare pe teritoriul locuit de populaţie compactă maghiară secuiască. Oamenii muncii, educaţi de partid în spiritul internaţionalismului, au salutat cu însufleţire această prevedere a proiectului de Constituţie. Duşmanii poporului muncitor, care în trecut au aţâţat şi au speculat vrăjmăşia artificială creată între Români şi cetăţenii de altă naţionalitate şi care ar dori să-şi redobândească poziţiile pierdute prin aţâţarea şovinismului, au reacţionat furios şi plini de turbare faţă de

această măsură, ceeace înseamnă că ea a izbit direct la țintă. *(Aplauze.)*

Crearea Regiunii Autonome Maghiare va întări considerabil statul român democrat-popular, așezând pe baze trainice conviețuirea frățească între poporul român și minoritatea națională maghiară, va duce la lichidarea ultimelor rămășițe de neîncredere între ele, cultivată în trecut de moșierii și capitaliștii români și maghiari în scopul subjugării și exploatării sălbatice a tuturor oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, va întări și desvolta unitatea de luptă a oamenilor muncii români, maghiari și de alte naționalități în construirea socialismului, va mări forța lor combativă împotriva pozițiilor economice și ideologice ale claselor exploatatoare, va întări hotărîrea lor în lupta pentru apărarea Patriei comune, Republica Populară Română, pentru apărarea păcii. *(Aplauze puternice.)*

Cu prilejul desbaterii publice a proiectului de Constituție s'a manifestat conștiința crescândă a oamenilor muncii că marile cuceriri dobândite până acum trebue întărite și desvoltate și că este datoria lor patriotică să contribue la aceasta.

Intrecerea socialistă a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor pentru îndeplinirea planului de stat înainte de termen, care s'a transformat într'o mișcare de massă, creșterea avântului masselor de țărani muncitori în lupta pentru o recoltă bogată și în predarea de produse agricole către stat, intensificarea activității în instituțiile de cultură constitue manifestarea patriotismului poporului muncitor.

Imbinarea armonioasă a intereselor generale cu interesele particulare este o trăsătură a societății noastre. Interesele întăririi statului democrat-popular cer din partea fiecărui om al muncii să-și îndeplinească în mod scrupulos obligațiile către stat și să vegheze ca acestea să fie lege pentru toți cetățenii.

Odată ce baza de neclintit a orânduirii noastre este proprietatea obștească socialistă, rezultă clar că prima datorie a oricărui cetățean este să păzească proprietatea obștească ca lumina

ochilor, să nu tolereze nimănui să se atingă de ea — indiferent dacă este vorba de proprietatea de stat sau de proprietatea cooperatist-colectivistă.

Intărirea statului, a tuturor verigilor sale — este în momentul de față problema cea mai importantă. Statul democrat-popular este o formă de organizare de stat, care se deosebește principial de forma veche burghezo-democratică, un tip nou de stat, care slujește nu scopurilor de exploatare și asuprire a masselor muncitoare, ci scopurilor de complectă eliberare a lor de sub orice fel de asuprire și exploatare. Intărirea statului democrat-popular înseamnă în primul rând întărirea legăturilor sale cu massele, atragerea lor la construirea socialismului, la conducerea treburilor obștești, dar ea înseamnă totodată întărirea aparatului de stat, care asigură securitatea internă a cetățenilor, face inofensivi și reprimă pe dușmanii poporului.

Statul democrat-popular este instrumentul principal al construirii socialismului. El desfășoară în această direcție o uriașă activitate creatoare.

Deși în perioada construirii socialismului munca pașnică economico-organizatorică și cultural-educativă a statului are o însemnătate deosebită, funcțiunea represivă împotriva activității ostile a dușmanului de clasă și funcțiunea apărării țării împotriva dușmanului din afară își păstrează întreaga importanță atât timp cât clasele exploatatoare n'au fost complect lichidate și cât există pericolul unei agresiuni imperialiste. Intensificarea politicii agresive a imperialismului american îndreptată împotriva Uniunii Sovietice și a țărilor de democrație populară, ca și ascuțirea continuă a luptei de clasă în interior, cer să dăm toată atenția întăririi capacității de apărare a țării, creării rezervelor de stat și totodată întăririi acelor verigi ale aparatului de stat al căror ascuțiș este îndreptat împotriva hoților și delapidatorilor, sabotorilor și diversioniștilor, trădătorilor și spionilor.

Dușmanii poporului s'au putut convinge în repetate rânduri că puterea populară este hotărîtă să zdrobească orice uneltire

împotriva operei noastre constructive, orice încercare de a submina interesele economiei naţionale şi de a sluji cauza mârşavă a aţâţătorilor la război imperialişti.

Tovarăşi,

Pentru prima oară Constituţia Republicii Populare Române înscrie rolul partidului nostru în viaţa politică şi de stat a ţării. *(Aplauze puternice îndelungate.)*

De-a-lungul celor peste 30 de ani de existenţă, partidul nostru a dovedit prin fapte că nu cunoaşte interese mai înalte decât interesele poporului muncitor, că el slujeşte cu abnegaţie măreaţa cauză a eliberării oamenilor muncii de sub jugul exploatării şi asupririi, cauza construirii socialismului. *(Aplauze.)*

Sub steagul partidului, sub conducerea lui, muncitorii şi ţăranii din România au răsturnat puterea moşierilor şi a capitaliştilor şi au instaurat regimul de democraţie populară. Sub acelaş steag glorios ei au păşit la construirea socialismului. Politica partidului constitue baza vitală a orânduirii democrat-populare.

Recunoaşterea de către întreg poporul muncitor a rolului conducător al partidului se datoreşte faptului că massele înainte exploatate şi asuprite, care n'au avut un partid, şi-au găsit în partidul comuniştilor un partid *al lor*, de care se simt legate cu trup şi suflet, partid care a organizat massele muncitoare şi le-a condus în lupta de eliberare de sub jugul exploatării, care le conduce spre victoria deplină a socialismului.

Demascarea şi zdrobirea devierii de dreapta a arătat forţa partidului, capacitatea sa de a lichida cu fermitate orice încercare de a-l abate de pe drumul marxism-leninismului, de pe drumul apărării intereselor oamenilor muncii şi al luptei pentru fericirea poporului. Ea a înarmat partidul cu noua experienţă a luptei de clasă, întărind unitatea rândurilor sale şi forţa sa de

mobilizare a masselor muncitoare pe calea construirii socialismului la orașe și sate.

Tovarășul Stalin ne învață că partidul marxist-leninist este un organism viu. Ca în orice organism, în el are loc un schimb de substanțe: ceeace este vechi, ceeace și-a trăit traiul se elimină, ceeace este nou și crește, trăiește și se desvoltă. Aceasta este legea creșterii partidului, care se întărește curățindu-se de oportuniști, care se debarasează de tot ceeace îl împiedică să meargă înainte.

Inainte înseamnă pentru noi — pe drumul glorioasei experiențe a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, pe drumul lui Lenin și Stalin. *(Aplauze furtunoase ; adunarea în picioare aclamă puternic timp de minute în șir.)*

Experiența istorică de luptă a P.C. (b) al U.R.S.S. a servit și servește ca îndreptar sigur tuturor partidelor comuniste și muncitorești, care o aplică în mod creator în lupta pentru eliberarea omenirii de sub jugul exploatării și asupririi, pentru pace. Partidele marxist-leniniste din țările de democrație populară aplică cu succes experiența P.C. (b) al U.R.S.S. în construirea noii economii și culturi socialiste, în construcția de stat și de partid.

Convocarea celui de al XIX-lea Congres al Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice are o uriașă însemnătate nu numai pentru mișcarea comunistă mondială, dar și pentru întregul lagăr al păcii și democrației, deoarece creșterea forței Statului Sovietic și înaintarea lui spre comunism întăresc considerabil forțele mondiale ale păcii.

Proiectul Directivelor Congresului al XIX-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. arată că: *„actualul plan cincinal (al 5-lea) demonstrează din nou în fața întregii lumi marea forță vitală a socialismului, avantajele fundamentale ale sistemului economic socialist față de sistemul capitalist. Acest plan cincinal este un plan de construcție economică și culturală pașnică. El va contribui la consolidarea și lărgirea continuă a colaborării economice dintre Uniunea Sovietică și țările de democrație populară și la desvolta-*

rea relațiilor economice cu toate țările care doresc să desvolte comerțul pe bază de egalitate în drepturi și avantaje reciproce".

Aceste cuvinte arată din nou cu deosebită putere imensa importanță pe care o prez'ntă pentru țara noastră alianța și prietenia cu Uniunea Sovietică.

Dornic de pace și plin de hotărîre de a o apăra, poporul român a salutat înscrierea în Constituție a politicii externe a statului român democrat-popular de apărare a păcii, de prietenie și al:anță cu Uniunea Sov'etică și cu țările de democrație populară, a politicii de pace și prietenie cu toate popoarele iubitoare de pace.

Principalele cuceriri ale poporului munc:tor, schimbările în viața economică și politică a țării, schimbările în structura de clasă a societății constitue în esență conținutul proiectului noii Constituții.

III

Tovarăși deputați,

Marele număr de propuneri de amendamente și adăugiri la proiectul de Constituție venite dela cetățeni confirmă odată mai mult capacitatea creatoare a masselor, interesul lor adânc pentru rezolvarea problemelor de stat, aportul însemnat pe care îl aduce experiența masselor pentru justa conducere a unui stat cu adevărat democratic, pentru construirea socialismului.

Propunerile de amendamente sunt de mai multe categor'i. Un mare număr se referă la chestiuni de redactare. Unele dintre ele sunt justificate. Desigur, se va ține seama de acestea la redactarea definitivă a textului.

O altă categorie de propuneri privește chest'uni ale legislației curente, care nu-și au locul în legea fundamentală. Ele trebue să fie trimise organelor competinte pentru a ține seama de ele în activitatea legislativă în viitor. In sfârșit, o altă categor:e de propuneri privește direct textul Constituției.

1. La capitolul cu privire la orânduirea de stat este necesară o complectare. Ideea de apărare a suveranității și independenței naționale a poporului român este subliniată în capitolul introductiv și în mai multe articole ale proiectului. Este just totuși ca la art. 17, cu privire la orânduirea de stat, să se precizeze caracterul unitar, independent și suveran al statului nostru, tocmai pentru a sublinia faptul că pentru prima dată de-a-lungul existenței sale poporul român și-a cucerit o adevărată independență și suveranitate națională. *(Aplauze puternice.)*

2. La art. 5, un număr de cetățeni cer înlăturarea pe cale constituțională a existenței legale a formațiunii particular-capitaliste. Acești cetățeni, grăbiți să lichideze formațiunea particular-capitalistă, nu au priceput că o asemenea problemă nu se rezolvă prin simpla înscriere a unui articol în Constituție. Ei văd lucrurile cam în felul următor: ai dat un decret și gata, s'a terminat cu capitalismul. Lupta de clasă este însă mult mai complicată. Lichidarea elementelor capitaliste, care au rămas îndeosebi în agricultură, nu se face peste noapte, ci ca rezultat al unui proces mai mult sau mai puțin îndelungat. Trecerea dela îngrădirea chiaburimii la lichidarea ei ca clasă va fi posibilă numai atunci când massele principale ale țărănimii se vor fi convins de avantajele gospodăriei colective și vor trece la agricultura socialistă. In această direcție trebue îndreptate eforturile pentru a ajunge la lichidarea formațiunii particular-capitaliste.

In perioada actuală statul realizează în mod consecvent politica de îngrădire și eliminare a elementelor capitaliste.

3. La art. 24, litera f, se propune ca între atribuțiile Marii Adunări Naționale să se adauge și cuvintele „Stabilirea impozitelor și veniturilor destinate bugetului statului". Amendamentul este necesar ca o garanție a stabilității impozitelor.

4. La art. 30 se propune ca președintele și vice-președinții Marii Adunări Naționale să fie aleși pe toată durata legislaturii. Propunerea este justă, deoarece alegerea de fiecare dată a preșe-

dintelui și vice-președinților răpește timp prețios din activitatea Marii Adunări Naționale.

5. La art. 50 s'au făcut numeroase propuneri, pe de o parte de a se înființa noi ministere (al cooperației, al gospodăriilor agricole colective, al sportului, al presei etc.), pe de altă parte de a se desființa unele ministere. Ministerele au fost trecute în Constituție tocmai pentru a se asigura o stabilitate în această direcție. Lista lor a fost fixată pe baza unor cerințe stricte de stat, ținându-se seama de nevoile desvoltării economiei naționale. Totodată se urmărește combaterea birocratismului și a cheltuelilor administrative nejustificate.

6. Un mare număr de amendamente privesc capitolul VII: Drepturile și datoriile fundamentale ale cetățenilor. Mai mulți cetățeni cer, de pildă, să se precizeze că dreptul la muncă este asigurat numai oamenilor muncii. Desigur, în cazul de față această propunere nu este justă, deoarece regimul nostru de stat creează condiții de muncă tuturor cetățenilor, inclusiv foștilor exploatatori și elementelor capitaliste care își pierd putința de a mai exploata munca salariată, în urma politicii de îngrădire și eliminare. Oricui vrea să muncească cinstit i se asigură dreptul la muncă — ceeace este perfect just.

7. Mai mulți cetățeni obiectează că articolul 83, cu privire la drepturile femeii, este prea larg și că ar conține unele repetări. Noi credem că articolul trebue să rămână în redactarea actuală tocmai pentru a sublinia însemnătatea acordării și garantării drepturilor egale femeii. Femeile constitue jumătate din populația țării și aportul lor la construirea socialismului poate și trebue să devină mult mai mare, printr'o politică justă de antrenare mai largă a femeilor muncitoare dela orașe și sate în activitatea economică, politică, de stat și culturală.

8. Cu privire la art. 84, numeroși cetățeni își exprimă temerea că garantarea libertății de conștiință tuturor cetățenilor R.P.R. ar permite elementelor reacționare ale clerului, aparținând diferitelor confesiuni sau secte, să desfășoare o activitate potrivnică

statului şi intereselor oamenilor muncii. Pentru a preveni o asemenea situaţie, ei cer îngrădirea acestui drept. Desigur, soluţia indicată nu este acceptabilă. Garantarea libertăţii de conştiinţă rezultă din însăşi natura regimului democrat-popular. Oricine calcă Constituţia şi legile ţării, abuzează de libertatea de conştiinţă în scopul de a lovi în libertăţile democratice ale poporului, pentru a restaura regimul burghezo-moşieresc, va suferi rigorile legii.

Acestea sunt unele amendamente şi adăogiri mai importante la proiectul de Constituţie asupra cărora am socotit necesar să aducem precizări.

IV

Tovarăşi,

Trebue spus că proiectul noii Constituţii a R.P.R. s'a bucurat de o atenţie cu totul specială din partea presei burgheze occidentale şi a sucursalelor ei din Belgrad şi Ankara.

La început, oficinele de propagandă imperialiste au încercat să organizeze tăcerea în jurul proiectului nostru de Constituţie. Aşa ceva însă nu mai este posibil în zilele noastre. Forţa opiniei publice este mai puternică decât normativele trusturilor de presă. Interesul stârnit de noua noastră Constituţie în sânul popoarelor din Apus i-a silit pe imperialişti să-şi mobilizeze scribii pentru a încerca să inducă în eroare massele şi cercurile progresiste, să le distragă atenţia, să le desorienteze. N'au lipsit nici calomniile, nici minciunile grosolane, nici încercări de a trunchia textul Constituţiei.

Ce a deslănţuit oare acest val de interpretări calomnioase şi de minciuni care au mers până la trunchierea unor texte ale noii Constituţii ?

S'ar părea că Constituţia noastră a produs amărăciune şi deziluzie în cercurile imperialiste. Poate că ele s'au aşteptat ca noi

să elaborăm o constituție de tip burghez, în care să fie consfințită proprietatea asupra mijloacelor de producție bazată pe jaf și exploatarea oamenilor muncii? Dar n'au aflat ei oare că noi am lichidat demult proprietatea moșierească și am împărțit întinsele pământuri ale moșierilor unui milion de țărani fără pământ și cu pământ puțin? Noua noastră Constituție proclamă că pământul este al celor ce-l muncesc — nu al paraziților și trântorilor care sugeau vlaga țărănimii. Poate că neconsolații scribi ai trusturilor au aflat despre această lozincă mai demult, din versurile imnului proletarilor revoluționari „Internaționala", pe care-l intonează oamenii muncii din toate țările: „Pământul este al celor harnici, cei leneși plece unde vor". *(Aplauze puternice.)* Fără îndoială, marilor proprietari capitaliști din Statele Unite, care au acaparat milioane de hectare de pământ, ruinând pe micii fermieri și punându-i pe drumuri în căutare de lucru, nu le vine la socoteală răspândirea în rândurile acestora din urmă a unor asemenea lozinci „subversive". Este știut că milioane de mici fermieri americani duc o existență mizerabilă, suferind adeseori foamea, ca rezultat al concentrării pământurilor în mâinile marilor trusturi cerealiere. In mintea lor ar putea căpăta consistență ideea că această stare de lucruri poate fi schimbată, deoarece există țări în care asemenea prefaceri s'au efectuat cu succes.

Tot atât de firesc este ca ziarele monopolurilor americane și ale lorzilor englezi să fie pline de nemulțumire față de faptul că am izgonit pe capitaliști dela putere, că am naționalizat fabricile și am pus în fruntea lor muncitori. Doar nu ne putem aștepta să ne laude pentru asemenea ispravă. *(Râsete, însuflețire în toată sala.)*

Poate că domnii dela Washington și Londra ar dori să repunem pe moșieri și capitaliști în drepturi, să le dăm înapoi moșiile și fabricile după care tânjesc și să punem din nou poporul sub jugul exploatării. Abia recent, delegatul american în Consiliul de Securitate ne-a invitat să schimbăm orânduirea politică după placul său, ca să ne admită la O.N.U. Dar strugurii sunt

prea acri, domnilor imperialişti. *(Râsete generale. Aplauze însufleţite.)*

Ieşirile ameninţătoare ale urmaşilor lui Forrestal nu pot intimida decât pe cei cu nervii slabi, deoarece este o adevărată nebunie să te gândeşti în zilele noastre că ar mai putea fi întoarse la capitalism popoare care s'au eliberat de sub jugul lui, care au cunoscut bucuria vieţii libere şi au dobândit conştiinţa forţei lor de neînvins. *(Aplauze puternice.)*

Imperialiştii sunt adânc nemulţumiţi de faptul că noua Constituţie proclamă cu toată vigoarea că prietenia şi alianţa cu marea Uniune Sovietică, sprijinul şi ajutorul ei desinteresat şi frăţesc asigură independenţa şi suveranitatea de stat, desvoltarea şi înflorirea Republicii Populare Române.

In dosul acestor scribi se văd apărând urechile trumanilor şi eisenhowerilor, care au devenit excepţional de sensibile la auzul cuvântului „independenţă", de când cea mai populară lozincă în Europa occidentală a devenit „Americani, căraţi-vă acasă !". Imperialiştii americani se tem de faptul că în conştiinţa popoarelor francez, italian, belgian ş.a. va pătrunde şi mai adânc ideea că există şi altfel de relaţii între state decât cele pe care le practică Statele Unite în Europa occidentală, potrivit cărora cel mai tare înghite pe cel mai slab. Oamenii muncii din Apus văd cu ochii lor că în timp ce ţări mici ca România, Bulgaria, Ungaria ş.a., datorită ajutorului Uniunii Sovietice, au dobândit o reală independenţă naţională, îşi desvoltă economia de pace cu paşi uriaşi şi s'au eliberat de crize şi şomaj, ţări mari ca Franţa, Italia ş.a. au căzut sub jugul Statelor Unite, suveranitatea lor de stat este călcată în picioare de ocupanţii americani, industria lor merge de râpă, şomajul bântue cu furie şi sunt scufundate într'o criză economică catastrofală. Imperialiştii americani vor să ascundă popoarelor din Europa occidentală efectele binefăcătoare pe care le au asupra ţărilor de democraţie populară relaţiile de tip nou, socialist, inaugurate pe arena internaţională de marea Uniune

Sovietică, potrivit nobilelor principii staliniste de egalitate, de ajutor reciproc și de respect față de independența națională.

Zadarnice însă toate aceste măsuri de precauțiune. Starea de spirit antiamericană a căpătat o asemenea răspândire, încât au început să o recunoască chiar ziarele americane cele mai reacționare. Sintetizând impresii culese în Europa, ziarul „New York Magazine" scrie: „In Europa se crede despre noi că suntem niște capitaliști lipsiți de omenie, că cu cinismul nostru putem să aruncăm lumea într'o nouă criză economică... că suntem gata să transformăm lumea într'un Bikini, că suntem agresivi, nerăbdători și imperialiști... că Statele Unite sunt pentru războì în timp ce Rusia este pentru pace... că nu tolerăm niciun fel de neutralitate și impunem executarea întocmai a exigențelor noastre... că modul de viață american este o agitație înfrigurată, care pierde din vedere adevărurile elementare și care este nevropată, neliniștită și indezirabilă".

Trebue să recunoaștem că este o caracterizare destul de reușită. *(Râsete, însuflețire în toată sala.)* Scribilor burghezi le este peste putință să demonstreze că jugul exploatării capitaliste este rai pentru muncitori și țărani. Poate că domnii aceștia au uitat că muncitorii și țăranii români au cunoscut pe propria lor piele binefacerile sistemului capitalist. Iar cât privește stările de lucruri actuale din lumea capitalistă, ele nu sunt de natură a atenua amintirile pe care ei le mai păstrează din trecutul întunecat.

Politica agresivă a guvernului american și orientarea economiei spre război au consecințe dezastruoase asupra nivelului de trai al masselor muncitoare din Statele Unite. Până și statistica oficială, a cărei principală menire este să prezinte situația în culori trandafirii, nu poate ascunde scăderea progresivă a nivelului de trai al oamenilor muncii. Față de perioada dinainte de război, impozitul pe salariu a crescut de 6 ori, iar prețurile mărfurilor de larg consum se ridică dela o lună la alta. Ca rezultat, trei sferturi din numărul familiilor americane nu au asigurat nici minimul de trai, iar din acest număr 22,9% nu câștigă nici un

sfert și 13,7% nici o optime din acest minim. Totuși muncitorii aceștia fac parte din categoria celor privilegiați, deoarece au de lucru. Există însă în Statele Unite milioane de șomeri, care rătăcesc de luni de zile în căutare de lucru.

Situația masselor muncitoare din țările Europei occidentale este cu mult mai grea, deoarece economia lor mult slăbită poartă povara excesiv de mare a înarmărilor și a cheltuelilor militare dictate de Americani. Sub jugul clicii fasciste a lui Tito, poporul iugoslav îndură lipsuri mari, fiind supus unor metode coloniale de exploatare și regimului de muncă forțată în folosul stăpânilor americani.

Deși toate constituțiile acestor țări burgheze se întrec în a proclama egalitatea de drepturi între toți cetățenii, nici măcar scribii burghezi stipendiați de trusturi nu pot ascunde că economia de războí produce profituri fabuloase monopoliștilor și în acelaș timp înăsprește mizeria masselor. Despre modul cum arată „egalitatea" americană vorbește faptul că în timp ce 1% din populație — miliardarii și milionarii — sunt stăpâni pe cca. 60% din întreaga avuție a țării, 87% din populație stăpânește doar 8% din avuția țării.

Transformarea Statelor Unite într'un stat polițist, încălcarea brutală a celor mai elementare drepturi democratice, ofensiva împotriva nivelului de trai al masselor, intensificarea represiunilor sângeroase antipopulare, încurajarea rasismului și a formelor sale bestiale de manifestare de felul linșajului, înființarea lagărelor de concentrare pentru elementele progresiste, sentințele mârșave de condamnare și înscenările împotriva comuniștilor și altor luptători pentru pace și democrație — marchează procesul de degenerare a democrației burgheze. Acest proces confirmă aprecierea lui Lenin că perioadei ascendente a capitalismului i-a corespuns democrația burgheză, iar perioadei monopoliste, dictatura fățișă a burgheziei.

In momentul când țările capitaliste, pentru a-și asigura „spatele" în vederea declanșării războiului, instaurează sălbaticul re-

gim al fascismului, proiectul noii Constituţii a Republicii Populare Române reprezintă afirmarea viguroasă a încrederii poporului român în triumful păcii, democraţiei şi socialismului. *(Aplauze furtunoase.)* Oamenii muncii din lumea capitalistă, care privesc cu nădejde la ţările lagărului democraţiei şi socialismului, în frunte cu Uniunea Sovietică, şi sorb bărbăţie şi energie din măreţele lor succese, au primit Constituţia R.P.R. ca o nouă victorie a forţelor păcii, democraţiei şi socialismului, ca o ripostă puternică dată duşmanilor păcii şi progresului, în cap cu imperialiştii americani, pretendenţi la dominaţia mondială. In aceasta constă însemnătatea internaţională a noii noastre Constituţii.

V

Tovarăşi,

Increderea cu care poporul nostru urmează politica partidului şi guvernului are la bază faptul că el a văzut că între vorbele şi faptele comuniştilor este o deplină concordanţă.

Oricine priveşte ţara noastră vede că ea s'a transformat într'un vast şantier al muncii paşnice constructive a poporului, vede cum se înalţă fabrici şi uzine noi, termocentrale şi hidrocentrale, care-şi trimit curentul electric la sute de kilometri distanţă, se făuresc şosele şi căi ferate, instituţii de cultură şi de ştiinţă, parcuri de odihnă, locuinţe confortabile pentru muncitori, creşe şi cămine pentru copii, instituţii pentru ocrotirea sănătăţii, vede cum sute de mii de oameni ai muncii îşi petrec concediile în localităţi balneare şi climaterice, cum muncitorii şi ţăranii, altădată ţinuţi în întuneric, învaţă carte, se instruesc, luptă pentru a-şi însuşi cuceririle ştiinţei. *(Aplauze însufleţite.)*

Imaginaţi-vă, tovarăşi, cum va arăta Patria noastră când vor fi realizate obiectivele planului cincinal! Anii care vin vor fi anii intrării în funcţiune a unor mari întreprinderi, a noilor fabrici şi uzine, furnale, cuptoare, întreprinderi chimice, a noilor centrale electrice, a marelui combinat metalurgic furnizat în întregime de Uniunea Sovietică, a Centrului cinematografic dela

Buftea, a Combinatului „Casa Scânteii". Hidrocentrala „Vladimir Ilici Lenin" va alimenta cu energie noua industrie a Moldovei și va chema la viață întreaga regiune. Apele Dunării vor înainta spre mare prin Canalul navigabil Dunăre-Marea Neagră; vor apare orașe noi, moderne pe harta Patriei. Va începe construirea Canalului navigabil București-Dunăre, care va face ca Bucureștiul să devină port la mare. *(Aplauze însuflețite.)* Marile și puternicele gospodării agricole socialiste vor face câmpiile să rodească din belșug. Zeci de mii de tractoare, combine, secerătoare vor brăzda ogoarele Patriei. Țărănimea muncitoare va trece cu încredere crescândă la agricultura socialistă, deoarece numai marea gospodărie agricolă socialistă are posibilitatea să întrebuințeze mașini, să folosească cuceririle științei și să dea astfel o mare cantitate de producție-marfă care să asigure aprovizionarea din belșug a industriei și a oamenilor muncii și bunăstarea țărănimii muncitoare. Irigarea Dobrogei, a câmpiei Dunării și a regiunilor secetoase din Moldova, pe baza unui plan vast de muncă, valorificarea Deltei Dunării, pe ale cărei ogoare fertile se pot cultiva plante industriale, legume, plante subtropicale etc., sădirea livezilor de pomi fructiferi pe întreg cuprinsul țării, organizarea gospodăriilor speciale pentru leguminoase și zarzavaturi, ridicarea producției de cereale-marfă a gospodăriilor individuale trebue să constitue baza pentru ridicarea producției agricole a țării.

Poporul român are dreptul să privească cu încredere viitorul Patriei. Imensele ei zăcăminte carbonifere și petrolifere, metalele, pădurile, izvoarele de gaze naturale, materiile prime inepuizabile pentru o puternică industrie chimică, milioanele de cai putere ale apelor noastre — iată uriașe bogății care deschid perspective mărețe de desvoltare Republicii Populare Române. *(Aplauze furtunoase.)*

Un rol de seamă în desvoltarea și înflorirea Patriei noastre îl va avea și pe viitor colaborarea economică cu Uniunea Sovietică, care ne acordă un frățesc ajutor în opera de construire a so-

cialismului, precum şi colaborarea economică cu Republica Democrată Germană, cu Republica Populară Ungară şi cu alte ţări de democraţie populară.

Trebue să ajungem şi vom ajunge să creăm poporului muncitor un înalt nivel de trai şi de cultură, o viaţă îmbelşugată şi fericită. *(Aplauze puternice.)*

Inaintarea noastră însă nu este uşoară. Sunt încă greutăţi în cale. Construim doar o nouă orânduire socială. Nu este în firea comuniştilor să ocolească greutăţile sau să le ascundă masselor. Forţa partidului marxist-revoluţionar constă tocmai în faptul că el ia pieptiş greutăţile, le arată deschis şi cinstit în faţa masselor, chemându-le la lupta pentru înfrângerea lor. Partidul nostru a dovedit că are suficientă tărie pentru a învinge orice fel de greutăţi şi va dovedi aceasta şi de acum înainte, pentrucă se sprijină pe cele mai largi masse ale poporului. *(Aplauze puternice.)*

Trebue să producem atât, încât nu numai să acoperim ne voile de materii prime ale industriei, ci să creăm rezerve de stat. Crearea rezervelor de stat are o însemnătate cu totul deosebită pentru economia noastră naţională, pentru mărirea puterii de apărare a Patriei.

Intărind Patria noastră întărim forţele păcii, democraţiei şi socialismului, în frunte cu marea Uniune Sovietică. Proiectul nostru de Constituţie exprimă cu toată vigoarea voinţa de pace a poporului român, dorinţa sa de a-şi consacra toate forţele operei de construcţie paşnică. Noua Constituţie este prin esenţa sa o Constituţie a păcii. Totodată, poporul român este hotărît de a nu permite niciun fel de amestec imperialist în treburile ţării, de a păstra neatinsă independenţa şi suveranitatea naţională. *(Aplauze puternice.)*

Tovarăşi,

Noua Constituţie va consolida regimul nostru de democraţie populară şi va constitui un instrument puternic al construirii socialismului în Patria noastră.

Datoria de onoare a fiecărui cetățean cinstit este să respecte noua Constituție și să o apere ca lumina ochilor, deoarece ea este legea legilor Republicii noastre. Ea oglindește marile biruinți ale poporului român, descătușat de sub orice jug, liber și stăpân pe soarta sa. Popor minunat, popor constructor al vieții noi, poporul român are tot dreptul să privească cu mândrie patriotică la noua Constituție, oglindire a unor mărețe cuceriri economico-sociale. *(Aplauze însuflețite.)*

Noua Constituție va însufleți poporul nostru la noi victorii în construirea orânduirii socialiste, pentru întărirea Patriei și a întregului lagăr al păcii și socialismului, în frunte cu marea Uniune Sovietică. *(Aplauze puternice.)*

Izvorul marii forțe mobilizatoare și organizatoare a noii Constituții îl constitue ideile marxism-leninismului, ideile marelui geniu al omenirii muncitoare, tovarășul STALIN. *(Aplauze furtunoase, adunarea, în picioare, aclamă cu însuflețire timp de mai multe minute în șir.)*

„Scânteia" nr. 2.461
din 24 Septembrie 1952.